

9. 10 Univerzitná knižnica

„*Informácie pre inovácie*“ je zámer, od ktorého sa odvíjala činnosť Univerzitnej knižnice ŽU (ďalej len „UK ŽU“) v roku 2008. Bol to práve rok 2008, kedy končila realizácia národného projektového zámeru „Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc vrátane ich modernizácie“ s cieľom premostiť potenciál vedy a výskumu s podnikateľskou praxou v regióne. Spoluriešiteľom projektu bola aj Univerzitná knižnica.

V rámci realizácie projektu knižnica dosiahla technické a technologické vybavenie, ktoré zabezpečuje vyšší štandard poskytovaných služieb – elektronické dodávanie dokumentov, referenčné služby o vlastných a alternatívnych informačných zdrojoch a službách, rešeršné služby. Rekonštrukciou priestorov rozšírila svoje skladovacie kapacity a vytvorila priestor pre vzdelávacie a školiace centrum pre podnikateľskú verejnosť.

Súčasne Univerzitná knižnica ŽU v roku 2008 naďalej pokračovala v plnení jej hlavných úloh spočívajúcich v podpore vzdelávacej a vedecko-výskumnej činnosti Žilinskej univerzity so zameraním na centrálnu akvizíciu, spracovanie, uloženie a sprístupnenie všetkých typov knižnično-informačných dokumentov, registrácie publikačnej činnosti zamestnancov ŽU a budovania jej databázy, spracovania záverečných vedecko-kvalifikačných prác a sprístupňovania ich plných textov cez online katalóg knižnice, poskytovanie výpožičných, konzultačných, rešeršných a reprografických služieb a sprístupňovanie elektronických informačných zdrojov.

Stav knižničného fondu k 31. 12. 2008 spolu s ČK (119 ČK) predstavoval 196 777 knižničných jednotiek. Knižničný prírastok v roku 2008 bol 4 106 knižničných jednotiek. Úbytok fondu v uplynulom roku bol 1 625 knižničných jednotiek (vyradené knižničné jednotky z dôvodu fyzického poškodenia, morálneho zastarania a straty).

Počet titulov periodík v roku 2008 bol 281 titulov / 488 exemplárov, z toho v UK ŽU 151 titulov / 153 exemplárov a v ČK 197 titulov / 335 exemplárov. Slovenské periodiká 121 titulov/226 exemplárov, zahraničné periodiká 160 titulov/262 exemplárov.

Dotácia univerzity na činnosť knižnice (tovary a služby) činila 1 100 000.- Sk (€36 513,31).

Na akvizíciu knižničného fondu UK ŽU v roku 2008 použila spolu s čiastkovými knižnicami 1 769 574.- Sk (€58 739,10), z toho UK ŽU 814 288.- Sk (€27 029,41) a ČK 955 286.- Sk (€31 709,69).

V rámci projektu „Akvizícia spoločensko-vednej literatúry fondu Univerzitnej knižnice ŽU v Žiline“ knižnica získala v minulom roku dotáciu z Ministerstva kultúry SR vo výške 60 000.- Sk (€1 991,635). Z týchto prostriedkov bolo kúpou získaných 180 knižničných jednotiek.

Príjmy za platené služby v roku 2008 dosiahli čiastku 313 566,50 Sk (€10 408,50). Získané zdroje boli použité na materiálové a technické vybavenie a iné zabezpečenie prevádzky knižnice.

Štruktúra použitých finančných zdrojov podľa druhu informačných prameňov (typu prírastku) je uvedená v nasledujúcej tabuľke (nie sú zahrnuté finančné prostriedky na nákup databáz, ktoré boli hradené z projektovej činnosti):

Vynaložené finančné zdroje na informačné dokumenty

Typ dokumentu	ČK	UK ŽU
Knihy a viazané periodiká	488 691	115 867

Skriptá a brožúry	34 864,70	109 609
El. a audioviz. dokumenty	690	0
Normy	8 565,50	5 586,50
Periodiká	415 321	583 226
MVS	6 936	0
Cestovné poriadky	218	0
Spolu Sk	955 286	814 288
Spolu €	31 709,69	27 029,41

Prírastok za rok 2008 činil 4 106 knižničných jednotiek. V porovnaní s rokom 2007 (kedy ročný prírastok bol 3 848 kn. j.) je to nárast o 258 knižničných jednotiek.

Pre UK ŽU a ČK sú evidované 4 typy prírastkov. Počet knižničných jednotiek podľa typu prírastku pre ČK a UK ŽU v roku 2008 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

	ČK	UK ŽU	Spolu
Knihy a viazané periodiká	1 086	654	1 740
Skriptá a brožúry	1 272	947	2 219
Normy	38	22	60
El. a audioviz. dok.	44	43	87
Spolu	2 440	1 666	4 106

Štruktúra prírastku za rok 2008 podľa spôsobu nadobudnutia:

	ČK	UK ŽU	Spolu
Kúpa	2 156	687	2 843
Dar	283	753	1 036
Výmena	1	8	9
Inak	0	218	218
Spolu	2 440	1 666	4 106

V roku 2008 bolo skatalogizovaných 2 571 titulov (vrátane vecnej katalogizácie podľa MDT a predmetových hesiel) a založených 8 875 katalogizačných lístkov. Nasledujúca tabuľka obsahuje niekoľko podrobnejších štatistických údajov z oblasti katalogizácie UK ŽU.

Katalogizácia

Druh	Počet katalog. lístkov
Služobný generálny katalóg	2 571
Služobný menný katalóg	3 508
Katalóg el. a audioviz. dokumentov	76
Katalóg noriem	135
Študovňa UK ŽU + čiastkové knižnice	2 585
Spolu	8 875

Fond noriem UK ŽU priebežne aktualizovala na základe platného Zoznamu STN a Vestníka Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. Údaje o zrušení normy doplňovala do záznamu v databáze noriem a vytried'ovala tlačené katalogizačné lístky neplatných noriem z klasického katalógu noriem.

Vyrad'ovanie morálne zastaraných, fyzicky poškodených či stratených knižničných jednotiek z fondu UK ŽU vrátane čiastkových knižníc je neoddeliteľnou súčasťou budovania fondu.

Úbytok v roku 2008 predstavoval 13 059 knižničných jednotiek, úbytkové čísla U029905-U031529.

Štruktúra úbytkov za rok 2008 podľa typu prírastkov

	ČK	UK ŽU	Spolu
Knihy a viazané periodiká	1 043	94	1 137
Skriptá, brožúry	370	117	487
Normy	1	0	1
El. a audioviz. dokumenty	0	0	0
Spolu	1 414	211	1 625

V roku 2008 bolo 218 knižničných jednotiek evidovaných ako neidentická náhrada za stratené publikácie.

Priebežne boli spracované návrhy na vyradenie fondu čiastkových knižníc (AT, EK, EM, EM2, EZ, CH, SG1, SIL a UK). Spracovanie návrhov na vyradenie a proces schvaľovania zahŕňa čiastkové činnosti spojené s následným úbytkovaním, odpisom, záznamom v prírastkovom zozname, spracovaním úbytkových zoznamov, vyradovaním katalogizačných lístkov, revízných lístkov ČK, tlačených výstupov, vypracovaní ponukových zoznamov a ich publikovaním na internete, likvidáciou vyradených knižničných jednotiek a spracovaním likvidačných zápisov.

Stav fondu UK ŽU k 31.12.2008 (podľa Výkazu o akademickej knižnici Škol MŠ SR 10 – 01

	Počet kn. jednotiek
Knižničné jednotky spolu	196 777
v tom knihy a viazané periodiká	160 315
audiovizuálne dokumenty	333
elektronické dokumenty	561
normy	35 568
Počet titulov dochádzajúcich periodík	281
z toho zahraničné periodiká	160
Počet exempl. dochádzajúcich periodík	488
Ročný prírastok kn. jednotiek	4 106
v tom získané kúpou	2 843
darom	1 036
výmenou	9
inak	218
z toho audiovizuálne dokumenty	18
elektronické dokumenty	69
Úbytky knižničných jednotiek	1 625
Knižničné j. sprac. automatizovane	165 056

Metodická činnosť (119 čiastkových knižníc) bola zameraná najmä na implementáciu a využívanie systému DAWINCI (v súčasnosti využíva na správu činnosti 53 ČK), návrhy na vyradenie fondu, vedenie evidencie a výpožičiek fondu, akvizíciu, centrálnu spracovanie, štatistické vykazovanie činnosti a čerpanie finančných prostriedkov. Metodická činnosť bola realizovaná individuálnou formou, školeniami, telefonicky a e-poštou.

Prehľad čerpania finančných prostriedkov na nákup knižničných jednotiek boli v mesačnej periodicite zasielané e-poštou na jednotlivé útvary školy.

Zoznamy nových prírastkov kníh, noriem a elektronických a audiovizuálnych dokumentov boli pravidelne, mesačne aktualizované na webovej stránke knižnice, vrátane zoznamu dochádzajúcich periodík.

Knižnično-informačné služby

V roku 2008 bola Univerzitná knižnica ŽU otvorená pre verejnosť 236 dní/43 hodín týždenne. Pre 3 218 registrovaných používateľov poskytla knižnica 48 465 počítačovo registrovaných výpožičiek a 19 697 strán kópií študijných materiálov. UK ŽU navštívilo 29 227 používateľov. Používateľskej verejnosti bolo poskytnutých 7 071 informácií. Jednotlivé ukazovatele sú uvedené v tabuľkách a grafickom zobrazení:

Výpožičky

Počet výpožičiek	48 465
Knihy v študovni	940
Časopisy	7 013
Normy	143
Absenčné výpožičky	18 120
Prezenčné	8 096
Prolongácie	22 249

MVS* a MMVS** (*Medzikniž. výpožič. služba a **medzinárod. medzikniž. výpožič. služba)

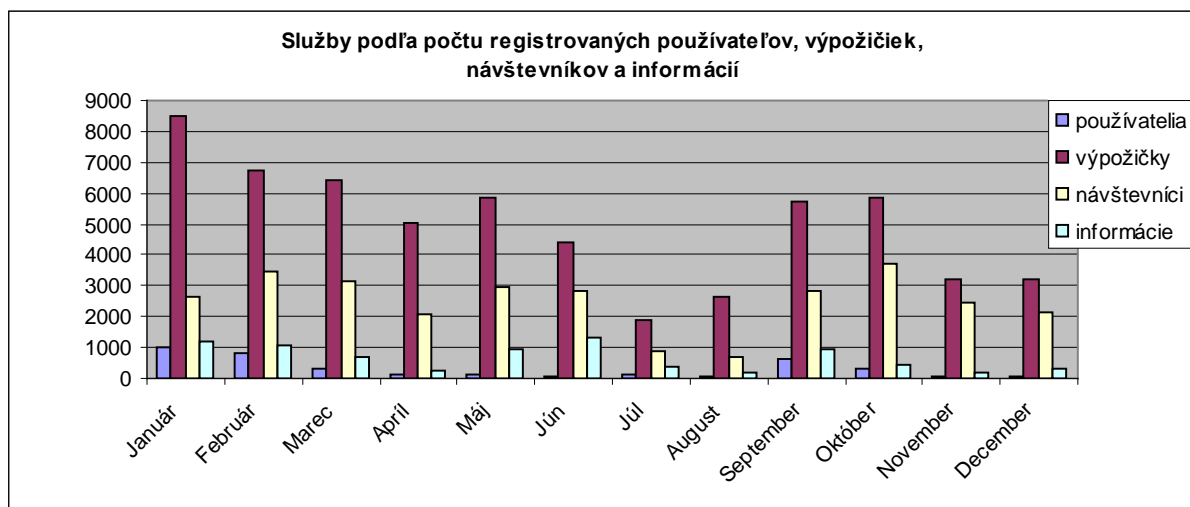
Počet registrovaných objednávok z toho	508
MVS	412
MMVS	96
MVS iným knižniciam	200
MVS z iných knižníc	308

Služby podľa používateľov, výpožičiek, návštev, poskytnutých informácií

	používateľia	výpožičky	návštevníci	informácie
Január	780	6 271	2 540	905
Február	685	5 946	3 262	891
Marec	261	4 125	2 505	528
Apríl	161	4 130	2 662	355
Máj	75	4 152	2 657	679
Jún	51	3 569	2 288	1 177
Júl	24	1 741	766	391
August	83	1 500	477	169
September	766	6 037	3 432	1 122
Október	218	4 205	3 865	364

November	80	3 142	2 600	173
December	34	3 647	2 173	316
Spolu	3 218	48 465	29 227	7 071

Grafické zobrazenie

Poplatky za platené služby

	Registrácia Používatelia(osoby)-platba		MVS platba	Reprografia platba	Sankcie
Január	780	36 650	300,00	339,00	11 340
Február	685	34 160	350,00	703,50	10 740
Marec	261	12 610	400,00	433,00	4 490
Apríl	161	7 880	300,00	822,50	8 880
Máj	75	3 670	450,00	389,50	22 410
Jún	51	2 450	700,00	715,00	49 370
Júl	24	1 060	100,00	250,00	8 480
August	83	4 150	0	46,50	4 180
September	766	38 300	50,00	2 150,00	13 740
Október	218	10 800	250,00	2 208,00	5 200
November	80	3 900	250,00	1 139,00	1 880
December	34	1 700	300,00	771,50	1 980
Spolu	3 218	157 330	3 450	9 967,50	142 690
+ Poplatky za vyradené publikácie					129,00
Príjem spolu v Sk					313 566,50
Príjem spolu v €					10 405,50

Používateľom sa sprístupnila nová služba zasielaním informácií e-poštou o stave výpožičiek, resp. upozornenia o prekročení výpožičnej lehoty. V rámci ukončenia projektu „Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc vrátane ich modernizácie“ dosiahla knižnica technické a technologické vybavenie, ktoré zabezpečuje používateľom vyšší štandard poskytovaných služieb – elektronické dodávanie dokumentov a referenčné služby o vlastných a alternatívnych informačných zdrojoch a službách. Rekonštrukciou priestorov rozšírila svoje skladovacie kapacity a vytvorila priestor pre informačné a vedecké centrum pre podnikateľskú verejnosť. Používatelia majú k dispozícii 64

študijných miest, z ktorých je 36 vybavených modernou PC technikou, samozrejme pripojenou na Internet. Okrem toho majú používatelia možnosť prístupu do online katalógu knižnice priamo v požičovni zo 7 PC staníc prepojených snímačmi ISEC kariet do modulu online katalógu knižnice.

Budovanie elektronických báz dát. Elektronické služby

V databáze publikačnej činnosti bolo v roku 2008 spracovaných 3 430 záznamov. Zaevidovaných bolo 929 ohlasov na 376 publikovaných prác. Baza publikačnej činnosti ku 31. 12. 2008 obsahovala spolu 24 405 záznamov a 2 926 ohlasov na 1 371 titulov. Publikačná činnosť bola spracovaná podľa novelizovanej smernice EPC - Smernice č. 13/2008-R zo 16. októbra 2008 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov.

V databáze záverečných prác bolo spracovaných 1 915 záznamov. Celkový počet ku 31.12.2008 bol 16 215 záznamov.

Sieťové služby a rešeršná činnosť

UK ŽU poskytovala metodickú a konzultačnú podporu pri zabezpečovaní online prístupu do elektronických báz dát (Knovel, ScienceDirect, EngNetBase, EBSCO, ACM, IEEE, ProQuest 5000, ProQuest - Safari TechBooks Online) a špecifických bibliografických zdrojov (citačný index Scopus, citačný index Web of Science, hodnotiaci index časopisov JCR Web, zoznam časopisov spracovávaných Institute of Scientific Information, Current Contents), do plnotextových online časopisov vydávaných Institute of Physics a American Physical Society (čiastočný prístup do plných textov), do databáz záverečných a kvalifikačných prác Networked Digital Library of Theses and Dissertations, Index to Theses of Great Britain and Ireland, Digital Library and Archives of ETD, do knižnice elektronických časopisov EZB a do ďalších elektronických informačných zdrojov.

V rámci realizácie projektu „Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc vrátane ich modernizácie“, bol v roku 2008 súbor databáz sprístupňovaných na stránke UK ŽU rozšírený o databázu Gale Military & Intelligence Database. Okrem uvedených zdrojov knižnica priebežne zabezpečila skúšobný bezplatný prístup do viacerých elektronických zdrojov.

Na základe požiadaviek používateľov vypracovala knižnica 70 rešerší.

Informačná výchova používateľov

UKŽU realizovala informačnú výchovu formou prednáškovej (12) a konzultačnej činnosti (700) a usporadúvaním odborných seminárov (3). Prednášková činnosť bola zameraná na služby knižnice a všeobecne na možnosti získavania a využívania odborných informácií pre študentov univerzity. Knižnica tiež zabezpečovala výučbu voliteľného predmetu „*Knižničná informatika*“ pre študentov 1. ročníka Fakulty prírodných vied.

Konzultačná činnosť pre pedagógov, študentov, doktorandov bola prevažne zameraná na priame využívanie elektronických informačných zdrojov knižnice.

Ostatná činnosť

- ◆ Zefektívňovanie funkčnosti knižničného systému DAWINCI
- ◆ Prípomienkovanie smernice EPC
- ◆ Monitoring Vestníka verejného obstarávania (250 čiastok)

- ◆ Monitoring dennej tlače (178 príspevkov)
- ◆ Participácia na budovaní Súborného katalógu periodík SR
- ◆ Výmena publikácií - odoslanie domácim a zahraničným partnerom 291 čísel časopisov, 89 zborníkov. UK ŽU získala výmenou 150 čísel časopisov, 4 zväzky zborníkov a 5 titulov knižných publikácií
- ◆ Práce na projektoch
- ◆ Organizácia „Týždňa slovenských knižníc“
- ◆ Výstava „Nové publikácie vo fonde UK ŽU“
- ◆ Účasť zamestnancov na odborných seminároch, konferenciách a školeniach (12 podujatí)
- ◆ Medzinárodné kontakty - návšteva veľvyslanca Švajčiarskej konfederácie v SR. V rámci programu Erasmus zabezpečenie odbornej stáže 3 pracovníčok z Poľska – dve z Politechniki Czestochowa a jednej pracovníčky z Biblioteki Akademii techniczno-humanisticznej v Bielsku-Białej.
- ◆ Laminácia a bežné opravy knižničného fondu

Aktivity v roku 2009

- ◆ Kontinuálne zabezpečovanie stálych úloh
- ◆ Rozšírenie modulu pevných štatistík v DAWINCI
- ◆ Dokončenie novelizácie internej smernice EPC
- ◆ Dokončenie rekonštrukcie webovej stránky UK ŽU
- ◆ Organizácia „Týždňa slovenských knižníc“
- ◆ Priebežné vyradovanie zastaralej, fyzicky opotrebovanej a stratenej literatúry
- ◆ Organizácia Seminára akademických knižníc SR
- ◆ Výstava knižných noviniek
- ◆ Projektová činnosť
- ◆ Vzdelávacie aktivity určené podnikateľskej verejnosti